

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARINI O'QITISHDA ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI

Munajatxon Sodiqovna Valiyeva

*Toshkent davlat agrar universiteti Jismoniy tarbiya va sport kafedrası
pedagogika va psixologiya fanlari katta o'qituvchisi*

Sobirov Asliddinjon Shavkatjon o'g'li

Toshkent davlat agrar universiteti 4-bosqich talabasi

Annotatsiya. Zamonaviy qishloq xo'jaligi ta'limi talabalarni o'quv jarayoniga faol jalb qilishni talab qiladi. O'qitishning interfaol usullari kasbiy kompetensiyalarni, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga va o'rganish motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Maqolada qishloq xo'jaligi oliy o'quv yurtlarida interfaol usullardan foydalanishning nazariy jihatlarini yoritilgan.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligi ta'limi, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, interaktiv metodlar.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimidagi islohotlar har bir sohada, jumladan, qishloq xo'jaligi fanlarini o'qitishda ham yangicha yondashuvlarni talab qilmoqda. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari yordamida o'quvchilar faolligini oshirish, nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalarga aylantirish imkoniyati kengaymoqda.

Asosiy qism. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari — bu pedagogik maqsadlarga erishish uchun innovatsion usullar, vositalar, dasturiy ta'minot va metodikalarni qo'llash tizimidir. Bular o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, interfaol muloqotga kirishish, amaliyotga yo'naltirilgan o'qitishni tashkil etish imkonini beradi.

O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida «xalqaro tajribalardan kelib chiqib, oliy ta'limning ilg'or standartlarini joriy etish, jumladan o'quv dasturlarida nazariy bilim olishga yo'naltirilgan ta'limdan amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim tizimiga bosqichma-bosqich o'tish; oliy ta'lim mazmunini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish,

ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarining barqaror rivojlanishiga munosib hissa qo'shadigan, mehnat bozorida o'z o'rnini topa oladigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash tizimini yo'lga qo'yish» ko'zda tutilgan.

Pedagogik texnologiya o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi optimal tashkil etilgan o'zaro ta'sir sifatida belgilanadi. Texnologiyaning o'ziga xosligi shundaki, u belgilangan maqsadlarga erishishni kafolatlaydigan ta'lim jarayonini loyihalashtiradi va amalga oshiradi. Shu bilan birga, o'qituvchining faoliyati va uning rahbarligida o'quvchilarning faoliyati shunday tashkil etilganki, ularga kiritilgan barcha harakatlar ma'lum bir ketma-ketlikda (faoliyat algoritmlari orqali) taqdim etiladi va ularni amalga oshirish oldindan ishlab chiqilishi mumkin bo'lgan kutilgan natijalarga erishish.

YUNESKO ning ta'rifi bo'yicha: "Pedagogik texnologiya - bu butun o'qitish va bilimlarni o'zlashtirish jarayonida o'z oldiga ta'lim shakllarini samaradorlashtirish vazifasini qo'yuvchi texnik hamda shaxs resurslari va ularning o'zaro aloqasini hisobga olib, bilimlarni yaratish, qo'llash va belgilashning tizimli uslubidir".

Qishloq xo'jaligi fanlari — bu amaliyotga yaqin, tajribaviy yondashuvni talab qiluvchi yo'nalishdir. Shu bois interfaol usullar ikkala komponentni birlashtirishga, dars samaradorligini oshirishga yordam beradi. Masalan:

agroiqtisodiyot, yerdan foydalanish va agrobiznesni o'rganishda keys metodlari qo'llaniladi;

ishbilarmonlik o'yinlari fermer xo'jaliklari, qishloq xo'jaligi bozorlari va boshqaruv vaziyatlarini taqlid qilish imkonini beradi;

loyiha faoliyati, ayniqsa, "Qishloq xo'jaligi ekologiyasi", "Qishloq xo'jaligi texnologiyasi", "Veterinariya" fanlari bo'yicha tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Interfaol shakllar kelajakdagi kasbiy faoliyat uchun zarur bo'lgan muloqot, yetakchilik va o'zini o'zi taqdim etish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, multimedia taqdimotlari, simulyatsiya dasturlari, virtual laboratoriyalar orqali o'quvchilar murakkab agrotexnik jarayonlarni vizual tarzda

o'rganishlari mumkin. Masalan, dalalarni sug'orish modellari yoki o'simliklar kasalliklariga qarshi kurashish texnologiyalari virtual muhitda ko'rsatib beriladi.

Qishloq xo'jaligi oliy o'quv yurtlarida interfaol usullarni samarali joriy etish uchun quyidagilar zarur:

Qishloq xo'jaligi fanlarining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda o'quv-uslubiy majmualarni ishlab chiqish; o'qituvchilarni interfaol texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlash; muassasalarni zamonaviy multimedia vositalari va internet platformalari bilan jihozlash; raqamli resurslardan foydalangan holda aralash ta'limni amalga oshirish; talabalarning ilmiy loyihalar va ishlab chiqarish amaliyotida faol ishtirok etishini ta'minlash.

Qishloq xo'jaligi fanlarini o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalarining qo'llanilishi nafaqat ta'lim sifati va samaradorligini oshiradi, balki yosh avlodda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Har bir pedagog bu texnologiyalarni o'z faoliyatiga integratsiyalash orqali yangicha ta'lim muhitini shakllantirishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida» farmoni. 8.10.2019 yil. PF-5847-son. Toshkent shahri. //Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. [Elektron resurs]. URL: <http://lex.uz/docs/4545884docs>. (murojat sanasi: 12.03.2025).
2. Abduqodirov A. (2020). Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
3. Yo'ldoshev Q., Qosimova N. (2019). Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va ta'lim. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
4. Karimov A., Rajabova M. (2021). "Qishloq xo'jaligi ta'limida innovatsion yondashuvlar", Agrar fanlar jurnalining maxsus soni, 4(2), 56-60.
5. Saydaliev B. (2022). "Qishloq xo'jaligi yo'nalishida masofaviy ta'limning afzalliklari", Pedagogik mahorat, №3, 77-81.

6. Mirzayeva L.E Fanlarni o'qitishda yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish. PPTSUTLSC-2024 Volume 4, Issue 7: Special Issue (EJAR)449-452
7. Беспалько, В.П. (2002). *Слагаемые педагогической технологии*. Москва: Педагогика
8. Аникина, Е.А. (2018). Интерактивные методы обучения в аграрных вузах. *Педагогическое образование и наука*, №4, 123–127.
9. Колосов, В.В., & Литвиненко, А.В. (2020). Проектная деятельность в подготовке специалистов АПК. *Аграрное образование и наука*, №2, 45–49
10. Горелова, Е.В. (2021). Цифровизация аграрного образования: проблемы и перспективы. *Высшее образование в России*, №10, 91–97.